

Wpłynęło do Z.K. O.Z.Z.P i P
dnia 11. SIE. 2008
L. dz. 1015

MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Agnieszka Chłoń-Domińczak
Podsekretarz Stanu
DUS-505-112- ZJ/08

Warszawa, dnia 30 lipca 2008 r.

**Pani
Dorota Gardias
Przewodnicząca Zarządu Krajowego
OZZ Pielęgniarek i Położnych**

Szanowna Pani Przewodnicząca

W związku ze zgłoszonym przez Panią Przewodniczącą w piśmie z dnia 10 lipca br. apelem, aby umożliwić przechodzenie na emeryturę po 30 latach pracy w zawodzie pielęgniarki lub położnej, uprzejmie informuję, że nie widzę żadnej możliwości zrealizowania tego postulatu. Jego realizacja oznaczałaby bowiem w praktyce wprowadzenie prawa do emerytury bez względu na wiek w krańcowych przypadkach nawet osobom 45-letnim, a z reguły osobom 50-53 letnim. W porównaniu z obowiązującym obecnie stanem prawnym oznaczałoby to znaczne, całkowicie nieuzasadnione złagodzenie warunków przechodzenia na emeryturę. Byłoby to również działanie sprzeczne z przyjętymi generalnymi pryncypiami systemu emerytalno-rentowego.

Jednym z założeń obowiązującego w naszym kraju systemu ubezpieczeń społecznych jest bowiem stopniowe wygaszanie, a nie rozbudowywanie, przywileju wcześniejszego przejścia na emeryturę. W związku z tym, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.), możliwość wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej z tytułu pracy w szczególnych warunkach dotyczy wyłącznie pracowników, którzy

warunki do uzyskania wcześniejszej emerytury spełnią do 31 grudnia 2008 r. Zasada ta dotyczy również pielęgniarek wykonujących prace, o których mowa w dziale XII wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, z późn. zm.).

I tak na wcześniejszą emeryturę mogą obecnie przechodzić pielęgniarki wykonujące prace:

- na oddziałach: intensywnej opieki medycznej, anestezjologii, psychiatrycznych i odwykowych, onkologicznych, leczenia oparzeń oraz ostrych zatruc w bezpośrednim kontakcie z pacjentami;
- w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych oraz prace lekarzy stomatologów.
- w prosektoriach i zakładach anatomopatologicznych, histopatologicznych i medycyny sądowej;
- w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego oraz medycznego ratownictwa górniczego;
- w domach pomocy społecznej dla nieuleczalnie i przewlekle chorych, umysłowo upośledzonych dorosłych i umysłowo niedorozwiniętych dzieci;
- przy pobieraniu prób i pomiarach w warunkach i na stanowiskach pracy szkodliwych dla zdrowia, wykonywane przez personel stacji sanitarno-epidemiologicznych oraz laboratoriów środowiskowych;

Po 31 grudnia 2008 r. wcześniejsze zakończenie aktywności zawodowej przez pielęgniarki i położne będzie możliwe tylko na ogólnych zasadach określonych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Artykuł ten zapewnia osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 r., zatrudnionym w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, a więc również niektórym pielęgniarkom, możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę, jeżeli w dniu 1 stycznia 1999 r., osoby te spełniały wymagane warunki stażowe.

Generalnie, osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r., które nie skorzystają z przepisów przejściowych zawartych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, będą mogły przejść na emeryturę w wieku 60 lat – kobiety, albo 65 lat - mężczyźni.

Ograniczenie możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, dotyczące także pielęgniarek i położnych jest uzasadnione zarówno ze względów demograficznych jak i ekonomicznych.

Od siedmiu lat w Polsce występuje ubytek rzeczywistej ludności. Wskutek niskiego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji zagranicznych liczba ludności Polski zmniejsza się. Zjawisku temu towarzyszy niekorzystna zmiana struktury demograficznej naszego społeczeństwa. Trwającemu od kilkunastu lat spadkowi dzietności towarzyszy wydłużanie się trwania życia Polaków. Malejąca dzietność i wzrastająca długość życia powodują starzenie się naszej ludności. Następuje pogorszenie się relacji pomiędzy liczbą osób w wieku poprodukcyjnym i liczbą osób w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten, zwany współczynnikiem obciążenia demograficznego, wzrośnie z 24 osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2004r. do 51 osób w 2050r.

W obecnej sytuacji demograficznej konieczne jest zwiększanie aktywizacji zawodowej osób starszych. Dlatego też resort pracy i polityki społecznej przygotował i przedstawił do publicznej dyskusji program „*Solidarność pokoleń – działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób po 50-tym roku życia*”.

Program „*Solidarność pokoleń*” jest pakietem działań rządowych zmierzających do poprawy stopnia zatrudnienia osób powyżej 50. roku życia w Polsce. Poprawa ta jest niezbędna dla utrzymania wysokiego potencjału wzrostu gospodarczego w Polsce w perspektywie kolejnych kilkunastu lat.

Polska należy do krajów, które w najniższym stopniu wykorzystują na rynku pracy potencjał osób po 50-tym roku życia. Ich wcześniejsza dezaktywizacja prowadzi do utraty istotnych zasobów kapitału ludzkiego, oznacza także konieczność ukierunkowania środków publicznych na ich wsparcie dochodowe.

Wydłużanie aktywności zawodowej pracowników po 50-tym roku życia należy do priorytetowych działań krajów Unii Europejskiej. Już w 2000 r. w Strategii Lizbońskiej wskazane zostało, iż celem krajów UE jest osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia (osób w wieku 55-64 lata) na poziomie nie niższym niż 50%. Kraje Unii Europejskiej podejmowały szereg działań sprzyjających zatrudnieniu starszych osób, dzięki czemu w ciągu ostatnich 10 lat wskaźnik zatrudnienia dla tej grupy osób wzrósł o niemal 8 punktów procentowych, z 35,7% w 1997 r. do 43,6% w 2006 r. W analogicznym okresie w Polsce wskaźnik ten spadł o niemal 6 punktów procentowych, z 33,9% w 1997 do 28,1% w 2006 r., kształtując się na najniższym poziomie wśród wszystkich państw członkowskich UE. Celem programu jest to, aby w perspektywie do 2020 r. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 55-64 lata osiągnął cel określony w Strategii Lizbońskiej i wyniósł 50%. Szczególnie istotne jest wykorzystanie najbliższych lat, w trakcie których Polska będzie największym beneficjentem środków Europejskiego Funduszu Społecznego, a także może wykorzystać

środki Funduszu Pracy, przy utrzymującej się dobrej koniunkturze gospodarczej. Dlatego zakłada się, że do 2013 r. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 55-64 lata wzrośnie do 40%.

Wczesna dezaktywizacja zawodowa powoduje wzrost obciążeń z tytułu zabezpieczenia społecznego. Jest to dodatkowy koszt, który ponoszą wszystkie osoby pracujące, w postaci wyższych podatków. Jeżeli przy wzrastającym w najbliższych latach odsetku osób w wieku poprodukcyjnym, wiek emerytalny pozostanie na dotychczasowym poziomie, to budżet może nie udźwignąć rosnącego kosztu emerytur. Jest to problem nie tylko Polski, ale również wielu innych krajów UE. O ile jednak w innych krajach w celu jego rozwiązania stopniowo podnoszony jest wiek emerytalny, o tyle w Polsce takiego działania brak.

Osoby w wieku powyżej 50 lat charakteryzuje w Polsce bardzo niska aktywność ekonomiczna, związana z wczesnym przechodzeniem na emeryturę. Przeciętny wiek wycofywania się z rynku pracy jest niższy od ustawowego wieku emerytalnego i kształtuje się na poziomie jednym z najniższych wśród państw członkowskich UE. Ponad połowa osób w wieku przedemerytalnym (w 2006 r. ok. 3 mln osób) pozostaje poza rynkiem pracy, uzyskując dochody zazwyczaj z systemu zabezpieczenia społecznego (wcześniejsze emerytury, renty, świadczenia i zasiłki przedemerytalne oraz świadczenia z pomocy społecznej).

Wcześniejsze emerytury stanowią jeden z największych problemów polityki społecznej i polityki rynku pracy w Polsce. Skutkują one zarówno zmniejszeniem podaży pracy i zmniejszeniem potencjalnych wpływów do budżetu państwa, jak i zwiększonymi wydatkami na transfery społeczne, co powoduje konieczność utrzymywania lub podnoszenia wysokich podatków oraz ogranicza możliwości wydatkowania środków publicznych w innych obszarach, w tym inwestycji społecznych (takich jak edukacja czy polityka rodzinna).

Obecnie konieczne jest stopniowe wygaszanie możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę. Wprowadzenie kategorii osób uprawnionych do wcześniejszego zakończenia swej aktywności zawodowej byłoby działaniem niezgodnym z ogólnymi trendami w systemie emerytalnym.

Jednocześnie informuję, że trwają prace nad emeryturami pomostowymi. W ramach systemu emerytur pomostowych część osób wykonujących prace o szczególnym charakterze, zgodnie z listą, nad którą obecnie trwa dyskusja, może uzyskać uprawnienia do wcześniejszego zakończenia pracy. Na liście znajduje się część zawodów medycznych.

W załączeniu zwracam listę osób popierających Państwa apel.

PODSEKRETARZ STANU

Agnieszka Chłoń-Domińczak